

Ófrættakendur fransmaður vitjar aftur

GRIND Í 1987 stakk hann – við føroyskum og donskum stuðli – føroyingar í ryggin og nú roynir hann tað umaftur. Fransmaðurin Francois-Xavier Pelletier kallar seg objektivan etnolog, dokumentarist og journalist, og sigur seg vilja lýsa grindadráp frá føroyskari síðu. Júst sum í 1987

Rógvi Nybo

Í hesum døgum eru hópin av filmsliðum í Føroyum í samband við vitjanina av umhvørvisverndarfelagskapum sum Sea Shepherd. Millum tey kendur eru sjálvandi filmsliðini hjá Animal Planet, sum eru umborð á Brigitte Bardot og Steve Irwin. Onnur filmslið ganga her á landi, sum siga seg vilja lýsa søguna um grindadrápið frá einum føroyskum sjónarhorni. Men ein ófrættakendur fransmaður gongur eisini millum okkum, ið føroyingar eiga at ansa sær serliga væl eftir at samstarva við. Her er søgan um Francois-Xavier Pelletier, ið einaferð áður hevur snýtt føroyingar væl og virðiliga.

1987

Árið er 1987, og kominn til landið er ein fransmaður, nevndur Francois-Xavier Pelletier. Hann sigur seg verða etnolog, ið vil gera eina dokumentarsending um hvussu føroyingar liva saman við náttúruni, herundir eisini um grindadráp. Hann hevur samband við myndugleikar í Føroyum, herundir eisini tað, ið kallaðist Ferðamannastovan, sum seinni gjørdist partur av Ferðaráð Føroya, ið játtar at veita honum stuðul. Frammanundan hevur hann á sendistovuni hjá Dansk Turistbureau í París fingið játtað nógvan pening – sigst væl omanfyri tær 100.000 krónurnar – til at gera sendingina, ið skal lýsa Føroyar.

Í Føroyum er Francois-Xavier í samband við nógv fólk. Hann verður lýstur sum blíður og fyrikomandi maður, og honum verður víst vælvild og gestablídni. Í august mánaði eru hann, og ein fylgisveinur hansara, staddir í Suðuroy.

Í Suðuroy hevur Francois-Xavier fingið í lag avtalu við sýslumann og grindaformenn um hvussu teir skuldu bera seg at, tá grindadrápið varð filmað – um nøkur grind kom og varð hildin til. Meðan bíðað verður eftir grind, eru teir runt ymsastaðni kring oynna og filma, eitt nú tá

teir eru í bjørgunum og siga við suðuroyingum. Men tann 19. august eru grindaboð, og grindin skal haldast til í Vági.

Randi Meitil var av Ferðamannamiðstöðini sett sum tulkur hjá fransmonnunum, og var við teimum allastaðni,

har teir fóru. Hon minnst soleiðis tað, ið fór fram henda dagin, tá sjón kom fyrri søgn, hvørji ørindini hjá fransmonnunum veruliga vóru.

- Vit húsaðust í Hvalba, og tá vit fingur grindaboð, sluppu vit við einum før-

oyskum báti úr Hvalba, sum fór í grind. Men tá vit skuldu fara, var fylgisveinurin hjá Francois-Xavier bráðliga vekk. Men ikki varð bíðað, og vit fóru í bátin og sigldu til Vágs. Tá vit koma til Vágs, beint áðrenn

grindin verður hildin til, kemur fylgisveinurin bráðliga stimandi í einum skjóttgangandi gummibáti, ið hann hevur verið vestanfyri Suðuroynna eftir, og leggur bátin at okkara. Nú bráðliga loypir Francois-Xavi-

er umborð á hin bátin við allari filmsútgerðini. So fara teir stimandi mitt inn í rokan, blanda seg upp í drápið, og byrja at filma sjálvt drápið. Hetta var beint øllum móti tí, ið avtalað var við sýslumannin, grindaformannin og grindamenn, greiðir Randi Meitil frá.

Filmurin

Eftirspælið eftir hendingina í Vági munnu suðuroyingar minnst best. Sjálvur greiðir Francois-Xavier frá*, at óðir føroyingar royndu at søkkja bátin, hann var í, øll dekkini á bili hansara vóru karvað upp, filmsupptøkurnar vóru tiknar frá honum og hann varð settur í geglið, líka til kona hansara og danskir myndugleikar fingur hann úr knípuni og øll útgerðin varð latin leyst aftur. Og at hetta var eftir at hann hevði sitið í sjei vikur í varðhaldi.

Árið eftir kemur filmurin hjá honum um Føroyar út. Filmurin kann valla kallast ein saklig lýsing av hvussu føroyska fólkíð livir av og saman við náttúruni, so sum hann segði seg ætla at gera. Heitið á filminum talar fyri seg – Les isles Féroces – Tær øgiligu oyggjarnar.

Sea Shepherd

Síðani hendingina í Føroyum í 1987 hevur Francois-Xavier Pelletier arbeitt tætt saman við Sea Shepherd. Eitt nú var hann við umborð á skipinum Golfo Azzurro, sum er eitt skip hjá Sea Shepherd, og sum var við Føroyar í fjør. Sjálvur var hann við til at kava eftir hvalarovum út fyri Skæling. Í grein, hann hevur skrivað um hetta, skrivur hann soleiðis:

»Tá eg sá skammiligu hvala-hópgrøvina á 24 metra dýpi, gjørdist eg avgjørdari enn nakrantíð áður at steðga barbarisku massakruni, sum er óneyðug og fylt við haturi, sum er ein skammblettur fyri Evropa og mannaættina.«

2011

Nú í summar er Francois-Xavier Pelletier aftur í Føroyum. Men nú hevur pípan bráðliga fingið eitt

